

M**K****B**

Közgyűlés
2022. április 22.

PROGRAMOK
RENDEZVÉNYEK
BESZÁMOLÓK
JELENTÉSEK
RÖVID CIKKEK
KÖZLEMÉNYEK
HÍREK
HIRDETMÉNYEK

2022.

január-február

**T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

TÁRSULATI HÍREK, FELHÍVÁSOK

MEGHÍVÓ

a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat

2022. április 19-én 16:00 órakor a Társulat irodájában (Budapest Pusztaszeri út 35.) tartandó, ennek határozatképtelensége esetén

2022. április 22-én 16:00-kor

Budapest, II. Keleti Károly u. 8. alatti üzlethelyiségben megismétlendő

2022. évi rendes közgyűlésére

Napirend:

1. Elnöki megnyitó, megemlékezések, köszöntések (Hegedűs Gyula)
2. Szavazatszámoló bizottság és jegyzőkönyv hitelesítők megválasztása
3. Döntés társulati kitérítések odaítéléséről (Érembizottság)
4. MKBT beszámolók
 - a. 2021. évi főtitkári beszámoló (Kosztra Barbara)
 - b. 2021. évi közhasznúsági jelentés és éves pénzügyi beszámoló (Kosztra Barbara)
 - c. A Felügyelőbizottság beszámolója (Dr Csepregi István)
 - d. Döntés beszámolók elfogadásáról
5. Karszt és Barlang Alapítvány beszámolója (Dr Leél-Őssy Szabolcs)
6. 2022. évi munkaterv és költségvetési terv, határozathozatal az elfogadásról
7. Alapszabály módosítás (kedvezményes tagdíj meghatározása)
8. Tisztségviselők pótlása (MKBT FB póttag, KBA gazdasági vezető)
9. Egyebek
10. Elnöki zárszó

A közgyűlésen azon rendes tagok szavazhatnak, akik a 2022-es tagdíjat befizették, illetve akik tagdíjmaradásukat legkésőbb 2022. április 15-ig rendezik. Az utoljára 2020 előtt fizető tagoknak a tagdíjbefizetés mellé kitöltött és aláírt belépési nyilatkozatot kell leadniuk.

A közgyűlésen szavazni személyesen vagy meghatalmazott útján lehet. A kitöltött és aláírt [meghatalmazást](#) legkésőbb 2022. április 15-ig kérjük eljuttatni a Titkárságra levélben vagy szkennelve, elektronikus úton. Egy személy legfeljebb öt másik tagot képviselhet meghatalmazottként.

A tárgyalandó dokumentumok (beszámolók, munkaterv, határozati javaslatok) a Társulat honlapján (www.barlang.hu), illetve a Titkárságon lesznek elérhetők, legkésőbb a Közgyűlés előtt 8 nappal.

A közgyűlés időpontja és helyszíne az aktuális járványügyi intézkedések függvényében változhat, ezzel kapcsolatban a honlapunkon (www.barlang.hu) és egyéb megszokott kommunikációs csatornáinkon nyújtunk tájékoztatást. A közgyűlésen az aktuális járványügyi előírások BETARTÁSA kötelező.

Hegedűs Gyula elnök

Felhívás jelölésre Társulati elismerésekre

Kedves tagtársak, kutatók, barlangászok!

Várjuk javaslataitokat azokra a magyar karszt- és barlangkutatás előbbre vitelét szolgáló társulati, tudományos, feltáró, ismeretterjesztő tevékenységben legkiválóbb tagtársainkra (személyek és csoportok), akik véleményetek szerint érdemesek a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat általi elismerésre.

A Társulat által adományozható érmek és oklevelek leírását (azaz az Éremszabályzatot) és eddig kitüntetett társaink listáját honlapunkon találjátok: <https://www.barlang.hu/kituntetettjeink/uncategorised/kituntetettjeink>

A tiszteleti és tiszteletbeli tagsági elismerés leírását a Társulat [alapszabályának](#) 3. §.-ban olvashatjátok

A társulati kitüntetésekre jelöléseket (indoklással) postai úton a Társulat címére vagy az mkbtiroda@gmail.com e-mail címre várjuk **2022. április 7-ig**.

Az egyes érmek és emléklapok odaítéléséről a Társulat Érembizottsága dönt a javaslatok alapján. Tiszteleti és tiszteletbeli tagságra vonatkozóan az Érembizottság javaslatot ad, azokról az április 22-i Közgyűlés dönt. A kitüntetések novemberben a Barlangkutatók Szablyár Péter Szakmai Találkozásán adjuk át.

Érembizottság

Miért jó MKBT tagnak lenni?

Támogatod a Társulat munkáját, ezzel a magyar szervezett barlangkutatást, és segítesz megvalósítani céljainkat, terveinket: környezeti nevelés rendezvényeken, eszközbővítés a sérült gyerekek barlangi élményterápiáját végző Verocs szakosztálynak; kölcsönözhető eszközpark bővítése; kutatási támogatás; weblapfrissítés; Karszt és Barlang folyóirat megjelenítése, Cholnoky Jenő karszt- és barlangkutatási pályázat lebonyolítása stb.

Segítesz fenntartani az Oktatási Szakosztály, a Verocs Élményterápiás Szakosztály és a Törész Szakosztály szervezeti háttérét. Azzal, hogy biztosítjuk a jogi, adminisztrációs, könyvelési, banki, szervezeti háttérüket, elvégezzük a pályázatokkal kapcsolatos feladatokat, a szakosztályoknak több energiájuk, idejük és pénzük marad a közösségünk számára fontos feladatok elvégzésére.

Részese lehetsz a Társulati döntéshozatalnak, azaz részt vehetsz a nyilvános elnökségi üléseken, a közgyűlésen, tisztségviselőt választhatsz és tisztséget vállalhatsz.

Kedvezményesen vehetsz részt a Barlangnapon, a Szakmai Napokon, valamint tanulmányútajainkon és szakmai programjainkon.

Díjmentesen kölcsönözhetesz társulati eszközöket kutatásaidhoz, túráidhoz: Analox

Az MKBT nemzetközi szervezeti tagságának köszönhetően (UIS, FSE) részese lehetsz a nemzetközi vérkeringésnek és külföldi barlangtúrákhoz (pl. Szlovénia, Spanyolország) tudunk igazolást adni barlangkutató szervezeti tagságodról.

Sziklamászó engedély számos hazai sziklafalra. Ennek részleteit lásd a honlapon.

Vásárlási kedvezmények (pl. Tengersizem, SpeleoSport, sportlampa.hu)

A tagkártya felmutatásával kedvezményes belépőt válthatsz számos külföldi turistabarlamba (pl. Postojna, Skocjan 20% kedvezmény).

Mivel az MKBT tagja az Magyar Természetjáró Szövetségnek, minden tagunk külön díjazás nélkül tagja az MTSZ-nek is. Ennek köszönhetően 4900 Ft helyett 1500 Ft-ért rendelhetsz Természetjáró Kártyát is, amely több mint 200 szolgáltató (Nemzeti Parkok, szállások, múzeumok) 5-50%-os kedvezményét nyújtja. Az MTSz tagság igazolásáról (lásd még lentebbi cikkünket).

Ingyenes osztrák biztosítás ügyintézés

Karszt és Barlang folyóirat nyomtatásban (ha így kérted)

Tájékoztató a postaládában (nyomtatva vagy digitálisan) kéthavonta.

Előre is köszönjük a bizalmat és a támogatást!

Tagdíjfizetési tudnivalók

A tagdíjfizetés határideje február 28.

Az évi rendes tagdíj 8000 Ft, a gyermek (0-14 éves korig) 400 Ft, az ifjúsági (14-18 éves) 4000 Ft, a nyugdíjas, nappali tagozatos diák és a GYES-en, GYED-en lévő tagok részére évi 3500 Ft. Tiszteleti tagjainknak az éves tagdíj 800 Ft. Kedvezményes tagdíjfizetést abban az esetben válasszatok, ha a kedvezményre jogosító állapot (nyugdíjas, nappali tagozatos diák, GYES/GYED) legalább az év felében fennáll, és azt kérésre igazolni tudjátok. A gyermek tagságnak feltétele legalább egy közeli hozzátartozó (szülő, nagyszülő, testvér) érvényes tagsága.

A tagdíjat lehet személyesen az irodában (készpénzzel), vagy átutalással fizetni. A Társulat számlaszáma: 10200830-32310384-00000000 (K&H Bank). Az utalás közleményébe minden esetben írjátok be a nevet, illetve neveket. Ha egyben fizettek több embernek, írjátok meg a Titkárság címére (mkbtiroda@gmail.com), hogy ki milyen típusú tagdíjat fizet.

Aki tavaly nem volt tag (új belépő, vagy nem rendezte a tavalyi tagdíját), kérjük, töltsön ki [belépési nyilatkozatot](#) és küldje el postán, vagy szkennelve e-mailben (lefotózva is be lehet küldeni, csak legyen rajta olvasható minden)! Erre egyrészt az adategyeztetés és az adatkezelési jogszabályok miatt van szükség, másrészt pedig az elnökségi jóváhagyás (határozatba foglalás) miatt. A tavalyi elmaradás rendezésére is van lehetőség, így a tagság fennállása folytonos marad.

MKBT Elnökség és Titkárság

Tagkártyák átvehetők

Akik még nem vették át a tavalyi évben elkészített fényképes pasztik tagkártyáikat, a társulat irodájában a szerdai fogadóidőben megtehetik. Továbbra is várom azok fényképét és [adatkezelési nyilatkozatát](#), akik még MINDIG nem küldték meg nekem! Számukra – kérésre – továbbra is állítunk ki ideiglenes laminált tagkártyát, amennyiben valamely kedvezmény igénybevétele okán szükség van a tagság igazolására, azonban belátható, hogy ez korántsem olyan elegáns megoldás.

Ugyanitt átvehető az osztrák klubtagsági kártyák is: a tagsághoz kapcsolódó biztosítás a kártya felmutatása nélkül is érvényes, azonban a kapcsolódó kedvezmények igénybevételének feltétele a kártya felmutatása.

Előzetes megbeszélést követően mindkét kártyát a Szemlő-hegyi-barlang jegypénztárában is átvehetitek, nyitvatartási időben.

A kártyák, érvényesítő matricák és a 2017-18-as Karszt és Barlang folyóira postázása is megkezdődött, az érintettek türelmét kérem!

Köblös Gabriella

MTSZ TEKA kártya igényelhető

Társulatunk tagjai egyúttal a Magyar Természetjáró Szövetségnek is tagjai, ezért kedvezményesen vásárolhatják meg a Turistashopban (<https://turistashop.hu/>) található termékeket, köztük a TEKA kártyát is. A vásárlás a honlapon keresztül egy kuponkód érvényesítésével történik. A részletekért keressétek Köblös Gabriellát a társulati elérhetőségeken!

Titkárság

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

65. Barlangnap

Az MKBT 65. Barlangnapi rendezvényét 2022. június 24-26-án tartjuk Szögligeten. A rendezvény központja, szállás, étkezés a Nyárádi Major Turistaházban lesz (előre nem lehet itt egyénileg szállást foglalni, azt majd a barlangnapi jelentkezési lapon tudjátok megtenni). Bővebb információval, programokkal, barlangok listájával, a következő Tájékoztatóban és a honlapon szolgálunk.

Szeretettel várom Titeket Szögligetre a szervezők!

Geológiai - speleológiai séta Kraus Sándorral a Szemlő-hegyi-barlangban

Kraus Sándor sok éve kutatja már a Szemlő-hegyi-barlang titkait. Eredményeit helyszíni bejárással egybekötött beszélgetés keretében megosztotta az érdeklődőkkel. A Szemlő-hegyi-barlang kiépített szakaszának csodáit bemutató videójegyzet Lenkei Péter és Füredi Zoltán jóvoltából felkerült az MKBT YouTube csatornájára is: <https://youtu.be/lK83PZ6wzTw>.

Titkárság

29. Karstological School

„A 29. Nemzetközi Karszt Iskolát a barlangkutatásnak szenteljük. A barlangkutatás rendkívül széles terület, amely magában foglalja a barlangok kutatását és a kutatásokat a barlangokban. Bár néhány korábbi Iskolában már tárgyaltuk a barlangtudomány különböző aspektusait, a téma a kutatás élénksége, számos új módszer és koncepció miatt mindig aktuális. A résztvevők megvitatják a

barlangképződmények, a barlangi üledékkutatás, a helyszíni barlangkutatás, a geológiai és geomorfológiai fejlődés, a barlangok hidrológiai vonatkozásainak és a barlangi élővilág kérdéseit. Várjuk a regionális kutatások, új módszertani megközelítések és barlangtudományi elméleti koncepciók bemutatását.”

A postojnai Karsztkutató Intézet az idei évben is megrendezi rangos nemzetközi „Karszt Iskoláját” június 13-17. Postojnán (Szlovénia). A konferencia hivatalos nyelve a szlovén és az angol. Tervezett formája a személyes részvétel, de a járvány függvényében ez változhat. Jelentkezni 2022. április 30-ig lehet, kizárólag online, az alábbi linken található kérdőív kitöltésével: <http://iks.zrc-sazu.si/si/index.html>. További információkat szintén itt találtak. Az absztraktokat legkésőbb 2022. április 15-ig kell beküldeni!

Faragó Tamás

Nemzetközi versenyfelhívás - Védett karszt – ajándék a jövő nemzedékeinek

A versenyt 2005 óta rendezi meg a Bolgár Tudományos Akadémia Országos Geofizikai, Geodéziai és Földrajzi Intézetének Karsztológiai Kísérleti Laboratóriuma és a „Vladimir Popov” Karsztológiai Központ Alapítvány. A Barlangok és Karsztok Nemzetközi Éve (IYCK) program keretein belül most nagyobb nemzetközi teret kapott. Minden országból és minden korosztályból várják a pályaműveket a legváltozatosabb műfaji kategóriákban (kép, rajzfilm, film, képregény, esszé, tanórák, prezentációk, diákprojektek, számítógépes játékok stb.) Diákoknak és tanároknak egyéb kategóriák is elérhetők. A versenyen részt vevő munkákat nemzetközi zsűri bírálja el. További részletek a verseny hivatalos angol nyelvű honlapján: <http://prokarstterra.bas.bg/competition/>

Jelentkezési határidő: 2022. április 29.

Titkárság

Könyvajánló – The Lands of Karst

Neven Kresic és Zoran Stevanović: The Lands of Karst - A Visual Story című gazdagon illusztrált könyve a volt Jugoszlávia karsztvidékeit (Szlovénia, Horvátország, Bosznia és Hercegovina, Szerbia, Montenegró, és Észak-Macedónia) mutatja be az alábbi témakörökre felfűzött, 500 színes fényképpel: zúgó folyók, vad hegyek, csendes tavak, tengerek fotói, mészkőfalak, durva felszínek, az élet forrása, ablak az ismeretlenbe, varázslatos üregek, földalatti teremtmények, vadon élő állatok stb. A fotókat geológusok, barlangkutatók, biológusok, régészek, hegymászók, hivatásos és amatőr fotósok – a karszt és a barlangok szerelmesei – készítették. A közel 400 oldalas angol nyelvű könyv képei önmagukért beszélnek, de a színes fotókhoz rövid leírás is tartozik. A Centre for Karst Hydrogeology kiadványa teljes terjedelemben, ingyenesen elérhető az alábbi linken:

<http://www.karst.edu.rs/en/documents/pdf/The%20Lands%20of%20Karst.pdf>

Titkárság

Vendégház barlangászoknak Jósvafőn

Barlangkutatóknak, barlangtúrázóknak ajánlunk kutatóház komfortfokozatú szállást Jósvafőn. Az 1920-ban épült, a közelmúltban korszerűsített egykori Hlavács-ház, a településre nyíló panorámával, parkolási lehetőséggel, sátorhellyel, raktározási lehetőséggel várja a Karsztra érkezőket. A tornácos parasztház 8 ágyas, de 10-12 fő elszállásolására is alkalmas. A központi blokk konyhája pb gáztűzhellyel, mikróval kávéfőzővel, mosogatóval, és főzésre alkalmas konyhai alkalmatosságokkal felszerelt. Innen nyílik a karsztkutatók szobája, négy ágygal, cserépkályhával, íróasztallal, szakirodalommal. Az épület hátsó blokkjában található az emeletes ágyas, vaskályhás, rehabilitációs szeparé, átjárással a vizesblokkba, ahol forró vizes masszázs fürdőkabin nyújt eneszteltőt a pattintott szűkületek, kavicságyas kuszodák és bővízü patakmedrek után.



A szállásdíj 2000 Ft/fő/éj, a ház alapdíja (minimális napi díj) 10.000 Ft/nap. Szállásfoglalás ügyében hívjátok Szabó Zolit (Szabó Z-t) 06-20-333-0137. Ugyanitt ímélnben is foglalhattok szállást (szaboz_plozer@yahoo.com) **IDŐBEN!** Mindenkit szeretettel várunk!

Szabó Zoltán – Elekes Balázs

FELHÍVÁS Adamkó Péter könyve megjelenésének támogatására

Tisztelt barlangkutató barátaim!

Sok-sok rábeszélés és hezitálás után, kihasználva a járvány adta bezártságot megírtam barlangos életem legkalandosabb történeteit. Sokan már anekdotázások közben hallottátok és ismeritek az egyes történeteket.

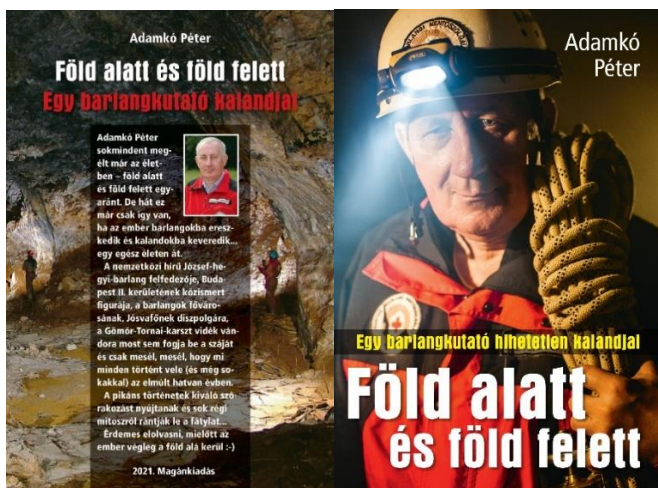
Leendő könyvem első részében a hatvanas-hetvenes évek jósvafői történeteit írom le: hogy zöldült el a Jósva patak, hogy nyertük meg járási tűzoltó versenyt és hogy esett ki a postamester kisasszony a pizsamámban Magyar igazgatói lakásának ablakából, de írok a Nagyoldal-zsomboly kutatásáról is.

Könyvem második részébe budapesti barlangos történetek kerültek sok politikus szerepeltetésével: Tacskó kutyám kalandja Kádár János tyúkjával, Kornis Gabi határőr kalandja a belügyminiszterrel a József-hegyi-barlangban, valamint Angelina Jolie fürdőzése a Molnár János-barlangban.

A rendőrségi sztorik közt is kalandos történetek lesznek sok közismert szereplővel Szilávy Bulcsú megtalálásától a Pándi háznál lévő kutatáson át Carlos terroristával történő karambolomig. Természetesen a nászajándékba vett oroszlanos sztorit is leírtam!

Végezetül kínai utunk legizgalmasabb részletei is olvashatóak lesznek: a Tibeten való átkelést, egy transzhimalájai autóstopot, és a transzszibériai vasúti élményeimet egy külön fejezetben foglaltam össze.

Ezenkívül lesz még egy-két meglepetés fejezet is.



Most a szerkesztés, képválogatás, tördelés és nyomtatás van hátra. Május végéig szeretném kiadni könyvet, melyhez ez úton kérem szerény anyagi támogatásokat, mert a szerkesztő, tördelő és a nyomtatás sajna sok pénzbe kerül.

Külön bankszámlát nyitottam erre a célra:

K&H Bank, Adamkó Péter 10402300 -86768575-75531001

Külföldről:

IBAN:HU 51 10402300 86768575 10001

BIC/SWIFT: OKHBHUHB

1095 Budapest Lechner Ödön fasor 9. Hungary

Nagyvonalú támogatásaitokat előre is megköszönve:

Adamkó Péter

BARLANGKUTATÁS

Jelentős új feltárás a Pilis-hegységben

Örömmel jelentem, hogy január 15-én lelkes kis kutató csapatunkkal a Csobánkához tartozó Laci-zsombolyban jelentős méretű, új barlangszakaszba jutottunk be. A korábban csak 10 méter mélységig ismert bejárati akna mélyítése során nyílt meg egy gyönyörű, egyértelműen hévízes járatrendszer. A belyukadás során utunkat állta egy 50 méteres akna, amelyen csak másnap tudtunk leereszkedni, és ezen keresztül egy kb. 25 méteres tágas terembe (IT-csarnok) érkeztünk. Innen két irányba ágaztak el járatok és újabb termekbe vezetnek. A barlang falát több helyen fehér és sárgás színű aktív cseppkölefolyások és borsókövek borítják és sok helyen állócseppkövek, szalmacseppkövek vártak minket. A barlang érdekessége az egyik hasadékbán lévő agyagtornyok, más helyen szeptáriák és kicsepegési kutak. A barlang becsült hossza 320 méter, ebből felmért hossz 295 méter. A barlang mélysége 57,4 méter. [2022. február 2-i állapot – a szerk.] Jelenleg is zajlanak kürtömmászások, végponti bontások, amelyek újabb (remélhetőleg jelentős) métereket hozhatnak.

A barlangot életvédelmi, de legfőképp barlangvédelmi szempontból ideiglenesen lezártuk a Nemzeti Park Igazgatóság, illetve Egri Csabáék beleegyezésével. A barlang egyelőre csak kutatási tevékenységgel látogatható. Kérlek, ezt értsétek meg.

A Laci-zsombolyban Kalotai Zsófi és Mészáros Joe által készített képekből válogatást láthattok az alábbi linken: <https://photos.app.goo.gl/ZQNPWRpfsnPFJUf66>

Álljon itt egy kis történelem, hiszen elődeink munkája nélkül ezt a beszámolót soha, vagy sokkal később írtam volna meg: A Krekács Károly vezette Student Speleoalpin Group egyik tagja, az akkor még diák Nagy László vett észre egy berogyást a Csúcs-hegy oldalában természetjárás közben. A csoport elkezdte bontani a berogyást, amely egy szilvamag formájú szelvényben függőlegesen folytatódott. Egészen 6 méterig jutottak, amikor az újabb kutatásra nem kaptak már engedélyt, holott tervezték a folytatást. Az albumban találtok egy képet a csoportról. Később, a Csúcs-hegy környékén aktív, Aragonit egyesület vezetőjének, Kucsera Jánosnak hívta fel a figyelmét a barlangra Szenthe István. Az egyesület, melynek tagja volt a most is aktív Kocsis András, körülbelül 10 méter mélységig jutott, majd a kutatást abbahagyták. Itt vettük át a stafétabotot. :-) A kitöltés mozgatásához készített régi hordókat még most is használjuk, köszönet érte. :-)

Végül hadd köszönjem meg kutatótársaim segítségét, hiszen a kutatás mindig is csapatmunka volt! Álljon itt hát a kutatásban részt vettek névsora ABC sorrendben: Ács Réka, Farkas Vince, Gyovai Tamás, Kalotai Zsófi, Keresztes Andrea, Konkoly Péter, Mátyus Kornél, Tóth Attila, Vícek Gabriella.

Jó szerencsét!

Mészáros Joe kutatásvezető



Kifelé az Aknából. Gyovai Tamás repeszt a kötélén.



Részlet a Laci-zsombolyból

Fotók: Kalotai Zsófi

CIKKEK

Dr. JAKUCS LÁSZLÓ védelmében

(Baradla, 1965. december 31.)

Régóta kitűzött feladatom teljesítésének szeretnék írásommal eleget tenni. A címből talán kitűnik, hogy a baradlai hármás tragédiáról van szó, azon belül Jakucs László szerepéről, akit 1966-ban a balesetet kivizsgáló nyomozó hatóság-, majd a későbbi büntetőügyben az első fokon eljáró Borsod-Abaúj-Zemplén megyei bíróság az egyik eseti igazságügyi (barlangkutató) szakértőnek rendelt ki.

Tény, hogy Jakucs László szakértőként kifejtett néhány kiragadott álláspontja vitát gerjesztett az akkori barlangászok körében, jóllehet a nyomozati szakban előterjesztett részletes írásos szakvéleményét, annak érveit, összefüggéseit és tényállításait az eljárás közvetlen érintettjein kívül nem nagyon ismerték. Az elsőfokú nyilvános tárgyaláson pedig szakvéleménye szóbeli kiegészítésekor már csak azok a megállapításai kerültek előtérbe, amelyeket a védelem vitatott (kiemelten a sátorban alvás fontossága, a táplálkozás elégtelensége). A balesetet követően a barlangász társadalom együtt érzett a túravezető Pászthory Valterrel, abból kiindulva, hogy paptanári mivoltában biztosan hátrányos helyzetbe kerül az eljárás során. Ennek tükrében kritizálták Jakucs László egyes megállapításait. Mindazonáltal az ügy lezárulása után a barlangászok többsége hamar napirendre tért a szakértői tevékenysége felett, leginkább azért, mert előbb-utóbb valamennyire tisztázódott az eljárásban betöltött szerepe. Mindezt igazolja, hogy az 1969. évi MKBT közgyűlésen az elnökségbe választották. Emellett volt társelnök, tiszteletbeli tag, továbbá minden megkapható társulati kitüntetés birtokosa. Következésképp, ha csak az akkori kritikák érték volna, a jelen írásomnak se lenne indoka.

Sajnos az idők folyamán Jakucs László hibáztatása lappangónak bizonyult. Az MKBT Tájékoztató 2015. november-decemberi (6. sz.) számában* Rill Attilának, a végzetes baradlai túra egyik részvevőjének tollából megjelent egy, címe szerint az áldozatok emlékének szánt, de megfogalmazásai között Jakucs Lászlót méltatlanul lejárató írás. Persze a hatoldalnyi opusz még sok másról szól, ám az eseményeket illetően is számottevő ellentmondásban áll a tényekkel. Ami önmagában nem lenne túlságosan érdekes, a történesekben tévedő, azokat akár utólag átértékelő közlések nem ritkák. Viszont jóval a megjelentetése után szembesültem azzal, hogy írása önállóan is megtalálható a világhálón, számosan idézik, vagy elérhetőségén keresztül irányítják rá a figyelmet. Amit Jakucs László őszinte tisztelőjeként már nem hagyhatok szó nélkül, hiszen Rill Attila azt a nemzetközileg is elismert karszt- és barlangkutató tudóst, egyetemi tanárt nevezi ország-világ előtt „emberileg silánynak”, akire társulatunk méltán büszke lehet, ezért emberségében is megvédeni tartozik.

A megfelelő válasz mikéntjéről és módjáról töprengtem eleget. Nem tartom szerencsésnek az MKBT Tájékoztatót az ilyen vélemények közlésére, akárcsak megválaszolására vagy vitájára, mert nem ez a célja. Terjedelmi korlátok miatt sem, mert míg valaki erkölcsi lejáratásának törekvéséhez olykor egy-két mondat elegendő,

ellenkezőjének bizonyításához gyakran egy tanulmány is kevés. Végül mégis arra jutottam, hogy Jakucs László védelmének legalább a lényegét ugyanazon a fórumon közlöm, ahol a megtámadtatása történt. A részletesebb bizonyítást valamely-, lehetőleg minél közelebbi MKBT szakelőadason fejteném ki, ahol lehetőség lenne a kérdés megvitatására is. Talán megjelenhetne még egy témazáró szakcikk a Karszt és Barlang valamely jövőbeni számában. Szerintem Jakucs László méltó emlékének tartozunk ezzel!

Eredeti szándékaim szerint Rill Attila írásából csak a Jakucs Lászlóra és szakértői tevékenységére vonatkozó megalapozatlan kijelentésekre szorítkoztam volna. Viszont a történetből szinte minden mindennel összefügg, így más ellentmondásokra is hivatkoznom kellett, emiatt muszáj legalább példálózóan rájuk mutatnom. Megragadva az alkalmat, hogy a tragikus túra részvevőinek alig ismert érdemeire is röviden utaljak.

Írásának alcíme szerint („In memoriam...”) Rill Attila a baleset áldozatairól óhajtott megemlékezni. Nos, ebből vajmi kevés jött át, hacsak az nem, hogy Wettstein Antal vidám, tréfás, jól anekdotázó srác volt, ami az általánosan jókedvű barlangász körökben méltán megbecsült tulajdonság. De lett volna még más emlékeznivaló is. Kiemelten Haader Pál esete, aki ugyan nem volt csoporttag, mégis mindent megtett túratársai mentéséért, ami végül az életébe került. Mert a Styx ág legnehezebb szakaszán, a II. és az I. sz. időszakos szifonok között főleg ő cipelte Wettstein Antalt. Nem csoda, hogy az I. sz. szifonnál már „kikészült”. Ezután még az üzemképtelen karbidlámpákat vitte tovább, amíg a gátnál végleg elveszítette öntudatát. Megemlíthető Brückner Emőd kitarása is, aki nem sokkal a végcél előtti kimerülésekor, nem akarva akadályozni a többieket, visszafordulás kérése helyett, helyben maradva kívánta volna megvárni visszatérésüket. (Azután némi biztatásra mégis továbbment.)

Nem áll meg Rill Attila indoklása, hogy miért csak a gátnál találkozott először azzal, hogy valami „baj, katasztrófa van”, miközben a többiek már mindkét szifonon, és több száz méteren keresztül küszködtek mozgásképtelen társaik kijuttatásáért. Merthogy a megállapított és szigorúan betartott haladási sorrendben mindenki csak az előtte haladót látta. Aki járt a Styx ágba tudja, hogy ez még a szűkösebb szakaszokon sincs így. Ez állításának többi ellentmondását itt mellőzöm. Mielőtt azonban bárki is pálcát törne felette, meg kell állapítani, hogy karbidlámpája lángjának megőrzésére koncentrálna, Rill Attila ebbéli ügyessége volt az egyik olyan tényező, amelyen a túracsoport további sorsa múlott. A II. sz. szifontól kifelé már csak az ő lámpája világított, Pászthory Valter elemes fejlámpáján kívül. Ha karbidlámpája még a gát előtti nehezebb és vizesebb szakaszokban alszik el, a haladás annyira továbblással, hogy később már senkinek nem maradt volna ereje a barlangból kijutva segítséget hívni, ami így is az utolsó pillanatban történt. Itt tartom fontosnak kiemelten is megemlékezni a már elhunyt Szemlér Mária tanárnőről, akit a társmentés legnagyobb hőségének tartok. Folyamatos és céltudatos kitarása nélkül aligha maradt volna túlélő. Eközben Pászthory Valter is bőven megtette, amit csak tudott, akárcsak Borbás László (lásd Rill Attila írását), de még Ruff János se hagyható ki a sorból.

Ebben a körben még egy ellentmondásra érdemes hivatkozni. A Baradla-ügyben Pászthory Valtert nem cserbenhagyásért ítélték el, hanem gondatlanságért. Ám ha a tárgyaláson figyelembe vették volna Rill Attila történetét, miszerint órákon át köldöki

erő vízben ült, felhúзва magához az eszméletlen, időközben elhunyt Haader Pált, akkor az alkalmat adhatott volna a bíróságnak a cserbenhagyás felvetésére. Pászthory Valter viszont azt állította, hogy a segítségért sietése előtt szárazulatra helyezte a társaságot, illetve látta, hogy mindenki ilyen helyzetben van. Az ellentmondó állítások között nem lehetett bizonyóságot tenni, amit a bíróság a vádlott javára írt, figyelembe véve az addigi helytállását is.

A tisztánlátás érdekében lényegesnek tartom még néhány fontos háttér-információ megosztását. Annak ellenére, hogy a baleset után a barlangász közösség együtt érzett Pászthory Valterrel, csak keveseknek volt lehetősége, hogy védelme érdekében tevőlegesen is közbenjárjanak. Közülük elsősorban dr. Dénes Györgyöt és Révész Lajost kell kiemelni. Dénes doktornak nem lett volna hatékony egyedül az élvonalba állnia, mert 1956-os tevékenysége miatt az 1963. évi általános amnesztiáig, még az akkori jogászi hivatásának gyakorlásától is eltiltották. A maga mellé emelt Révész Lajos viszont a rendszer szempontjából kiváló politikai múlttal rendelkezett. Dénes doktor a barlangi mentés révén kialakult rendőrségi kapcsolatai révén azt is el tudta intézni, hogy Révész Lajost a nyomozás barlangkutató szakértőnek kérje fel, amit azután az eljáró bíróság is átvett. Ennek következtében Révész Lajos vált Pászthory Valter legelszántabb és legkitartóbb védelmezőjévé, ami meglehetősen rácsafol arra az oktan sztereotípiára, hogy aki a rendszer híve volt, annak világnézeti alapon ellene kellett volna tennie.

Dénes doktor Jakucs Lászlót is megkérte, tegyen meg minden lehető Pászthory Valter érdekében. A válasz érdemben tartózkodó volt, de annak korrektségét Dénes doktor sem vitatta. Jakucs László mindenekelőtt leszögezte, hogy Pászthory Valter ellen, annak papi hivatása miatt nem fog megalapozatlan véleményt alkotni. A védelmére viszont nem vállalkozhat, mert őt igazságügyi szakértőnek kérték, arra esküdtött fel, ezért pártatlannak kell maradnia, akár a vádlott mellett vagy ellene szóló tényekről legyen szó. Hivatkozott arra is, hogy végtére három ember halt meg, emiatt fontos az okok feltárása.

A fő kérdés, hogy Jakucs László teljesítette-e ígéretét, pártatlan maradt-e az ügyben? Szakértői kötelezettségét kétségkívül teljesítette, mert pro és kontra előadta véleményét. Viszont már a rendőrségi vizsgálatkor előterjesztett írásbeli szakértői véleményéből látható, hogy Révész Lajos védelmi megállapításainak túlnyomó megerősítése mellett, több saját kritikai észrevételére csak mintegy leltárszerűen utalt, de azok olyan vonatkozásait, amelyek különösen kedvezőtlen hatással járhattak volna, már nem hangsúlyozta ki. Néhány példát említek. Kihagyta azt a kézenfekvő kérdést, ha a sátor használata valóban felesleges, akkor miért csak a fiúknak nem vittek sátrat? Miután Pászthory Valter vállaltan hivatkozott a túra jellemző és akaraterősítő jellegére, e kérdés kidomborítása jelentős hátránnyal járt volna számára. Ennél is fontosabb, amit Jakucs László csak különösebb indoklás nélkül említett meg, hogy a Styx túrák szokásos indulási és érkezési pontja a Tigristerem, illetve annak a gáthoz vezető rövid átjárója. Ugyanebbe a körbe sorolható, amit több barlangkutató szakértő is állított, hogy gumiruha nélkül a Styx túrák korabeli szokásos öltözete az egy szál fűrdőnadrag volt (mivel a víz-, értelemszerűen a vizes ruházat hővezető képessége 25-szöröse a levegőének, nem szólva az átázott vászon és pamut öltözet komoly súlytöbbletéről). Legjelentősebb tette azonban az volt, amit nem tett meg. Nem rombolta le kb. három mondattal azt a II. sz. szifon

légtérében kialakult oxigénhiányra vonatkozó megállapítást, amelyet egy szakértői különbizottság mondott ki, és a bíróság is magáévá tett. Ami azért volt jelentős, mert ez az állítás a rosszulleteket 'vis maior' okokra vezette vissza, vagyis a védelem számára kedvező volt. Például a büntetőjogi megítélés terén nem különbözött a hamar elvetett mérgezés feltevésétől.

Mindez nem arra vall, hogy Jakucs László az eljárás során államügyészi babérokra pályázott volna, éppen ellenkezőleg. Jogos viszont a kérdés, hogy mi idézte elő szakértői szigorának enyhülését? Erre vonatkozóan feleségének, Dr. Jakucs Lászlónénak Ríll Attilához intézett válaszelevele** nyújthat támpontot, mely szerint férje rengeteget gyötrődött a tragédia miatt. Szerintem a válasz ennek végeredményében keresendő.

Rátérve a balesettel összefüggő szakértői véleményekre, igyekszem azokat tömören ismertetni. A túra két részvevőjének menet közbeni rosszulletére, pontosabban a Brückner Emőd által megindokolt kimerülésére, majd a későbbi öntudatvesztésükre, érdemben három magyarázat született. (A társmentés közbeni további kimerülések oka magától értetődő.)

A sorrendben elsőként felmerült mérgezés megmaradt a feltételezés szintjén, mert azt semmilyen konkrét információ, nyom, helyszín nem támasztotta alá. Már az is furcsa lenne, hogy a felszínről folyamatosan bemosott mérgezőanyag egyik napról a másikra eltűnik, de bizonyítható, a víz akkor nem folyt. Ám nincs jelentősége, mert iszapmintákat vettek a korábban alaposan felkavart és leülepedett vízű II. sz. szifon belső részéről, de a határrács túlsó oldaláról is. Laboratóriumban elemezték a minták mindhárom halmazállapotát. Azon kívül, hogy a két minta jellege megegyezett, mérgezésre utaló anyagokat egyikben sem tudtak kimutatni. Miután felmerült még robbantás gyanúja, a huzatmentes légtér elemzése is megtörtént, azonos eredménnyel. Mindemellett a boncolási és a szövettani vizsgálatok se mutattak ki mérgezési anyagokat vagy tüneteket. Ellenben mindhárom elhunyt esetében olyan egyező és egyértelmű szervi elváltozások voltak, amelyek szükségszerűen halálos következménnyel jártak. Eszerint a halált mindegyiküknél súlyos kimerültség és hipotermia idézte elő. Egyes szervi elváltozások (pl. mellékvesék alulműködése), arra utaltak, hogy az elhunytaknál bizonyos kimerültség már korábban, vagyis a végzetes túra előtt kialakult.

Másodikként, Jakucs László a nyomozati szakban előterjesztett írásbeli szakértői véleményében, a boncolási jegyzőkönyvre és egyéb szakértői elemzésekre, valamint tanúvallomásokra alapozi a hipotézist állított fel. A patológus szakértők fenti véleményéből indult ki, hogy az elhunytak már a Styx túrára indulás előtt valamennyire kimerültek lehettek. Az előzmények okát a barlangi viszonyok mellett a sátoron kívül alváásra és a táplálkozás elégtelenségére vezette vissza. Tény, hogy abban az időben a többnapos barlangi tartózkodáshoz általánosan elfogadottan sátrat használtak (lásd a Pierre Saint Martin barlang itthon is modellértékű kutatását). Amit még az akkoriban hozzáférhető korabeli hálósákak, gumimatracok, ruhaneműk anyaga és minősége is indokolt. Az étkezést illetően pedig nem azt állította, hogy a túra részvevői éheztek, hanem azt, hogy az elhunytak a Styx túra előtt hiányosan táplálkoztak. Indoklásként hivatkozott a boncolási jegyzőkönyv megállapítására, hogy gyomor tartalmat az elhunytak egyikénél se találtak, és csekély béltartalom is csak két fő esetében volt, a harmadiknál még az sem. Emellett az elhunytak vékony

testalkatú, kevés energiatartalékkal rendelkező személyek voltak. A tanúvallomások szerint a II. sz. szifonon áthaladás után szinte minden résztvevő erősen reszketett, ami a kezdeti hipotermia egyértelmű jele (mutatva, hogy a test maghőmérséklete 37° C-ról legalább 35° C-ra hűlt). Téves, hogy akár e-téren is vita alakult volna ki a bíróságon a barlangász szakértők között. Kessler Hubert például azt mondta, ha az adott mértékű reszketést tapasztalná a résztvevőkön, akkor nem vitte volna tovább a túrát. Ezekre alapozva állította Jakucs László, hogy már a kezdeti rosszulléteket, majd az öntudatlan állapotot is a kimerültség és a hipotermia váltotta ki.

A harmadikként megszületett teória különösen érdekes. Az első fokon eljáró BAZ-megyei bíróság ellentmondást látott a különböző szakértői vélemények között. Kiemelten abban, hogy a Styx túrát megelőző és aközben ható fizikai terhelések, valamint a barlangi körülmények vezethettek-e a résztvevők olyan mértékű kimerüléséhez, amely alátámasztotta volna a végzetes következményt. Emiatt újabb szakértői vizsgálatokra kérte fel az akkori Egészségügyi Tudományos Tanács Igazságügyi Bizottságát (ETT IB-t). E bizottság a boncolás és a szövettani vizsgálatok azon eredményeiből indult ki, amelyek az elhunytak oxigénhiányos (hipoxiás) elváltozásaira is mutattak. Az ETT IB elemzésében viszont a hipoxia önálló előidéző okká vált, annak ellenére, hogy a saját-, és a patológus szakértők véleménye szerint, az oxigénhiányos elváltozások a kihülésnek is velejárói. Gombhoz a kabátot, az ETT IB a II. sz. szifonon áthaladásban találta meg a hipoxia okát, amely szerintük a végzetessé váló rosszulléteket előidézte. Bizonyításként viszont alapvetően hibás számítást végeztek. Konkrétan a II. sz. szifon (h; sz; m – 350x200x15 cm) légtérében, azt dobozszerűen zártnak véve, az áthaladás idejét 5 perc/fővel és a 8 résztvevővel kalkulálva, az oxigénfogyasztást pedig a normálshoz képest a maximális tízszeres szorzóval becsülve tudtak csak élettani hatással járó oxigéncsökkenést kiszámolni. Már itt is sántít a dolog, mert ez az érték csak a legutolsó túrázó áthaladásakor állhatott volna be, miközben az elsőnek rosszul lett Brückner Emőd negyedik volt a sorban. Valójában az összesen kb. 80 cm főtemagasságú, 3,5 méter hosszúságú szifonon áthaladási idő nem több mint 20 másodperc/fő. Lényegesen gyorsabban is át lehet jutni, de akkor a hullámkeltés miatt már olyan erős huzat keletkezik, amely a karbidlámpa lángját is elolthatja (ennyit a zárt légtérről.) Az oxigénfogyasztás pedig pontosan nulla, mert normál áthaladás közben a szifonban a levegővétel nem lehetséges, de annak rövidege miatt nem is szükséges. A tudós szakértők menségére legyen mondva, hogy hasonló helyzetet el se tudtak képzelni. Arra viszont már fel kellett volna figyelniük, ha a Styx-ág 980 méteres hosszának a nehezítő tényezők miatti bejárasi ideje 50-60 perc, akkor a II. sz. szifonon kívüli 976,5 méter megtételére már csak 10-20 perc marad, aminek teljesítéséhez egy napfényes sétányon se lehetne poroszkálni. Amint arra is, hogy akkor visszafelé az öntudatlan túratársakkal mennyi ideig tartott volna az átkelés a szifonon és közben hogyan jutottak volna levegőhöz? Az, hogy az eljáró bíróságok magukévá teheték az ETT IB ebbéli szakvéleményét azért történhetett meg, mert a minden szakértői véleményt alaposan áttanulmányozó Jakucs László nem hívta fel annak ellentmondásaira a figyelmet. Megjegyzem, a szifonokban fellépő oxigénhiány tarthatatlanságával Rill Attila is egyetértett.

Összefoglalásként, nem állítom, hogy Jakucs László szakvéleménye kimeríti a baleseti okok minden elképzelhető lehetőségét, de két dolgot igen. Egyrészt, az eljárásban felmerült három verzió közül a másik kettő nem áll meg. Másrészt, a

szakvéleményét tényekre alapozta, megvédéséről pedig hallgatólagosan lemondott. Vagyis nem állítható, hogy Pászthory Valtert világnézeti alapon próbálta volna elítéltetni. Eszerint, Rill Attilának a Jakucs Lászlóval szembeni többi állítása is indoktalan vagy téves, így az alaptalan keresztkérdések, a bíróságon folytatott parázs viták stb. Például Dénes doktossal, aki a bíróságon a korábban említettek miatt a közönség padsoraiban ült, eleve nem vitatkozhatott, de Kessler Huberttel se volt oka rá. Nem részletezem tovább.

Epilógusként annyit tennék hozzá, hogy a másodfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság Jakucs László hipotézisét elvetette, arra hivatkozva, hogy állításai ugyan megalapozottak, de a hipoxia nélkül nem vezettek volna végzetes következményekhez. A harmadfokon eljáró Legfelsőbb Bíróság Elnökségi Tanácsa – több más tényezővel ellentétben – nem változtatott ezen, miután az ETT IB hipoxiára alapozott szakvéleményét szintén magáévá tette.

Írásomban igyekeztem elkerülni, hogy a Baradla-balesettel kapcsolatban bárkit is hibáztassak, ennyi idő után értelme se lenne. Azokat a hivatkozásokat viszont, amelyek Jakucs László védelméhez elengedhetetlenek voltak, nem mellőzhettem. Szándékosan senki nem hibázott, sőt az ügy minden szereplője igyekezett az előadódott helyzeten valahogyan segíteni. Ha valaki mégis hiányolná a tanulságokat, azzal tudnám megnyugtatni, hogy az 1983-ban kiadott, majd később többször aktualizált „Barlangi túrázás biztonsági szabályai” közé minden korábban megismert barlangi baleset feldolgozott tanulságai beépültek, kiemelten a végzetes következményekkel járóké. A halottaink pedig nyugodjanak békében!

2022. január 31.

Jó szerencsét!

Taródi Péter

*megtalálható az [MKBT honlapján az MKBT Tájékoztatók között](#)

** megtalálható ugyanott, a [2016. 1. \(január-februári\) számban](#)

NEKROLÓG

Ránky Ernő

(1942-2022)



Január 20-án szomorú hír került fel a Magyar Barlangi Mentőszolgálat levelezőlistára: 2022. 01. 20-án elhunyt Ránky Ernő barlangkutató, a Barlangi Mentőszolgálat tagja.

Ránky Ernő 1942. szeptember 18-án született, édesapja dr. Ránky Ernő fül-orr-gégész főorvos elismert szaktekintély volt. Vallásos nevelésben részesült, a budapesti Piarista Gimnáziumban érettségizett. Egyetemi tanulmányait a Műszaki Egyetemen geológushallgatóként kezdte, majd átjelentkezett az építőmérnöki karra, ahol okleveles építőmérnöként végzett.

Dolgozott az AGROTERV-ben, a Középdunavölgyi Vízügyi Igazgatóságon, majd az Euro Immonál, ahol, ingatlanügyi-igazságügyi szakértőként tevékenykedett. Szakterülete volt

többek között a folyamszabályozás és a hidrológiai műtárgyak műszaki kérdése. Nevével találkozhatunk a Magyar Hidrológiai Társaság kiadványaiban, előadásain. Így például 1981-ben Varga Istvánnal közösen a Szabadfelszínű átmeneti áramlási állapotok közelítő számításairól írt. 1982-ben Debrecenben a Hidrológiai Társaság III. országos vándorgyűlésén a Tassi-zsilip és az ott alkalmazott alaptest megerősítéséről, 1983 októberében Dunaújvárosban a város és üdülőkörzetének kapcsolata a Dunával című rendezvényen, a Dunaújvárosi térségi folyamszabályozás és a környezet kapcsolatáról adott elő. De volt olyan is, hogy egy előadás felkért hozzászólójaként mutatta meg tudását. Ilyen volt az az eset is, amikor 1986 novemberében a Hidrológiai Társaság Szolnoki Területi Szervezete rendezvényén Csikász Sándor a kiskorei vízlépcső üzemi tapasztalatairól és fenntartási feladatairól előadásához kapcsolatosan fejtette ki véleményét.

Gyermekkorától lételeme volt a sport és a természet. Testvérével Ránky Mátyással (később válogatott kosárlabdázó, a Testnevelési Főiskola tanára, az olimpiai bajnok gerelyhajító Németh Angéla férje) együtt 1957 után csatlakozott egy illegális cserkészcsapathoz, akikkel együtt kirándultak, táboroztak. A barlangkutatással az 1950-es évek végén kezdett el foglalkozni, ami annak volt köszönhető, hogy egy

utcában lakott általános iskolai barátjával Kósa Attilával, Titivel, aki már korábban a barlangok szerelmese lett. A Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulatnak 1961 óta tagja volt, igazolványának száma 714. A barlangkutató mellett a tájfutás, sőt később a sziklamászás is vonzotta, így amikor tagja lett a Vörös Meteor Természetjáró Egyesületnek ott mindezeket egyszerre művelhette. Kósa Attilával együtt járták az Alsó-hegy zombolyait, hozzá fűződik a Lófüle-zomboly elnevezése. Részt vett 1962 elején az előző évben megismert Meteor-barlang továbbtárása érdekében szervezett föld alatti táborban is, ahol a függőleges aknabarlangokban szerzett tapasztalatait tudta hasznosítani. Ő látható a Turista Magazin 1962. évi decemberi számában, ahol hírt adtak arról, hogy október 28-án felavatták a Zarándy László tervei alapján foglalt Barlangkutató forrást Bódvaszilason, az Alsó-hegy lábánál. Természetesen ő sem maradt ki abból az 1968-1969. évi nagyszabású expedícióból, amely során kutatók elérték a Vecsembükki-zomboly mélypontját, így az hosszú időre Magyarország legmélyebb barlangja lett.

Ott volt azon a szomorú eseményen, amikor a Meteor-barlang kutatása során, 1969. november 3-án a barlang alsó, patakmedri szakasza fölött Lakatos László barlangkutató, a Pál-völgyi-barlang túravezetője, a hágcSORól a mélybe zuhant és súlyos koponyasérülést szenvedett. Bár a mentés azonnal megkezdődött, de a nagy erőket mozgató, számos technikai nehézséget leküzdő csapatnak mintegy 14 órájába kerül, míg a sérültet sikerült a felszínre hoznia. A súlyos állapotban lévő sérültet Ernő kérésére még édesapja is meglátogatta a miskolci kórházban, hogy konzultálhasson a kezelő orvosokkal, majd a Budapestre szállítását is megszervezték, de sajnos előző éjszaka Lakatos László a Szentpéteri kapui kórházban elhunyt.

Ránky Ernő 1961-től aktívan részt vett a Barlangi Mentőszolgálat munkájában is. A sokszoros életmentés elismeréseként 1963 novemberében „A Testnevelés és Sport érdemes dolgozója”, 1967-ben a Vöröskereszt „Jó munkáért” kitüntetésében részesült, 1968. március 15-én pedig, ünnepélyes keretek között vehette át a kormány „Életmentő emlékérmét”.

Lakatos László mentésén túl, talán a másik legnehezebb barlangi mentés, aminek részese volt, a Solymári-barlangban történt, amikor 1966. február 20-án Mese Ágnes az Óriás-terembe való lemászás közben lezuhant és súlyos combnyaktörést szenvedett. Bár a barlangi mentőszolgálatosok véletlenül a helyszínen voltak így a mentést azonnal meg tudták kezdeni, mégis 12 órai megfeszített munkával tudták csak a súlyosan sérültet a felszínre hozni. Abban az évben még két kisebb mentésnek is részese volt, így szeptember 14-én mentőszolgálatos társaival a bajóti Feneketlen-barlangból (Öregkői 1. számú zomboly) egy lezuhant vājártanulót, november 8-án pedig a Solymári-ördöglyukban előző nap eltévedt két fiatalembert mentettek ki.

Természetesen ott volt akkor is, ha a barlangi mentőszolgálat bemutatót tartott, vagy amikor a barlangi mentősök tudását felszíni mentéshez vették igénybe. 1968-ban például egy Visegrád melletti szakadékba zuhant idős nyugdíjast kellett szorult helyzetéből kihozni.

Szerette a társasági életet, ennek érdekében bármilyen feladatot elvállalt. 1963-ban részt vett a Budapesti Vörös meteor által 10 évvel előbb alapított Páli Tivadar emlékversenyen, ahol a turista-totón 12 találattal nyert. Vagy 1967-ben a Vörös

Meteor Természetbarát Szakosztály szervezte tájfutóversenyen ő volt a versenybírószám elnöke. Mérnöki rajzkészségének köszönhető, hogy az ő rajzainak illusztrálásával jelent meg 1973-ban Vitek Lajos Tájékoztatósi futó ABC című könyve, de ő illusztrálta felesége dr. Miltényi Márta (1938-2021) egyetemi docens, A sportmozgások anatómia alapjai című kétkötetes munkáját is.

Miután megnősült, hosszú ideig csak a családjának élt, gyermekeivel foglalkozott. Ekkor főként a sí kötötte le szabad idejét. 1985-ben esti hallgatóként elvégezte a Testnevelési Főiskolát, ahol síre specializálódott. 2010 környékén azonban újra bekapcsolódott a barlangos életbe, a Mentőszolgálatban tevékenykedett, az Őreg Barlangosok Baráti körével túrázott, de a barlangos rendezvényeknek is állandó résztvevője lett. Egy időben hetente kétszer is felkereste a Molnár János-barlangot, hitt a barlang vizének gyógyhatásában. 2021. október 10-én még vidáman részt vett a Barlangi Mentőszolgálat 60. évfordulója alkalmából, a Pál-völgyi-kőfejtőben rendezett ünnepségen.

Mi néhányan, akik az 1960-as évekbeli kutatások után is barátok maradtunk, minden évben egy-két alkalommal összejövünk egy kellemes ebédrel, vagy vacsorával összekötött beszélgetésre, vagy valakinek a köszöntésére. Az utolsó találkozót 2021 októberében volt, de Ernő gyomorbántalmakra hivatkozva, kimentette magát. Akkor nem sejtettük, hogy többet már nem látjuk egymást.

Ő volt az egyik legszeretetre méltóbb ember, akit ismertem. Nem hiszem, hogy volt haragosa. Mindig mindenkihez kedves volt, senkit se szidott, nem kiabált, megfontolt beszéd, halk, jellegzetes, kuncogásnak tűnő nevetés volt fő jellegzetessége. Nem törtetett, nem akart nagy lenni, többnek látszani. Ember akart lenni, békét és szeretetet osztani. Ez maradéktalanul sikerült is Neki, hiszen állíthatják azok, akikkel több min 60 éven át tartott fenn mély barátságot.

Éveken át, panasz és zokszó nélkül ápolta nagybeteg feleségét, aki 2021. decemberében fejezte be földi életét, és Ernő, a hűséges társ is feladta, alig két hónappal követte őt. Mindkettőjük búcsúztatására közös gyászistentiszteleten, 2022. február 25-én 16 órakor, a Mindenszentek Plébániában (Budapest, Hegyalja út 139, 1124) került sor. Emlékét megőrizzük.

Székely Kinga

Fotó: Ránky Ernő a Barlangi Mentőszolgálat ünnepségén 2021. október 10-én (Adamkó Péter fotója)

MKBT TÁJÉKOZTATÓ

Megjelenik minden páratlan hónapban

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1025 Budapest, Pusztaszeri út 35.

Tel.: +36-70/8811-477- E-mail: mkbttiroda@gmail.com

Szerkesztő: Kosztra Barbara és Köblös Gabi, Felelős kiadó: Hegedűs Gyula
A tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

Elektronikus adathordozón érkező anyagokat tudunk fogadni.

**Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
Budapest, Pusztaszeri út 35.
1025**